

Változócsillagok

Észlelő	Nk.	Észl.	Műszer	Észlelő	Nk.	Észl.	Műszer
Balogh István	Bli	61	17 T	Poyner, Gary GB	Poy	1018	40 T
Cseri Gábor	Cri*	5	6,6 L	Reinhard, Peter A	Rep	56	8 L
Csák Balázs	Csk	79	11 T	Ricza Róbert	Ric*	7	20x60 B
Csányi Janek	Cia	8	20 T	Ripero, José E	Rip	237	33,4 T
ifj. Erdei József	Erd	35	10x50 B	Sajtz András RO	Stz	131	10x50 B
Fekete János	Fkj	45	10 T	Scurtu, Virgil RO	Scu	50	7 T
Fidrich Róbert	Fid	641	44,5 T	Simon Dóra	Sio	10	20 T
Fodor Attila	Foa	3	10x50 B	Szabó Gyula	Sau	1	6,3 L
Hadházi Csaba	Hdh	126	16 T	Szabó Róbert	Sbt	29	25 T
Halmi Gábor	Hag	13	10x50 B	Szakál Péter	Sap	5	20x60 B
Hevesi Zoltán	Hev	67	7x50 B	Szauer Ágoston	Szu	9	10x50 B
Horváth Géza	Hog	60	20 SC	Szegedi László	Sed	18	10x50 B
Keszthelyi Dániel	Kid	34	10x50 B	Sápi Csaba	Sac	18	20 T
Kiss László	Ksl	102	20 T	Timár András	Tia	35	15 T
Mizser Attila	Mzs	88	8,6 L	Toone, John GB	Too	59 ^c	20 SC
Nagy Zoltán Antal	Nyz	31	7 L	Windecker Szabolcs	Win*	1	6,3 L
Osváth Péter	Osv	17	20x60 B	Zajác György	Zag	45	6,3 L
Papp Sándor	Pps	167	24,4 T	Zákány Zalán	Zny	1	6,3 L

A tél utolsó rúgásait február után még márciusban is megszenvedtük, így február-március során 36 észlelőtől 3848 megfigyelést kaptunk, ami leginkább egy közepes időjárású télre emlékeztet, semmint egy észlelőkedvet újra felvirágoztató tavaszelőre. Bízunk benne, hogy a leginkább csak negatív jelzőkkel leírható tél után végre egy igazi vérpezsdítő tavasz következik!

Lassan elkészülnek az 1995-ös év statisztikai feldolgozásai. Előzetes részeredmények szerint a tavalyi év minden korábbin túltett, mind az észlelők, mind az észlelések számát tekintve. A még nem végleges adatok szerint 1995-ben 112 észlelőtől 50 100 fénybecslést kaptunk. Arra kérnék minden notórius „adatrejtegetőt” — akik sajnos tavaly is hozták formájukat — hogy mielőbb küldjék be még elfekvő adataikat, hogy lezárhassuk végre 1995-ös adatállományainkat. Idén sem ülhetünk tétlenül a babérjainkon, egyik legfontosabb feladatunk a változózás még szélesebb körű népszerűsítése lesz.

A kissé pesszimistán optimista bevezetés után tekintsük át a két hónap eseményeit!

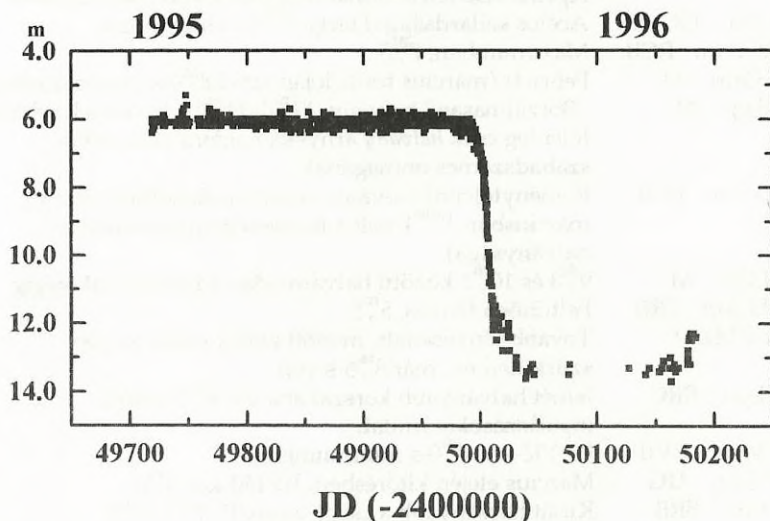
0018+38 R And M	Február közepén már 8 ^m ,0-s, maximumhoz közeli.
0058+40 RX And UGZ	Esti láthatóságának legvégéig megmaradt a fényállandósulásban, 11 ^m ,5-nál.
0059+53 N. Cas 1995 N	Míg februárt 8 ^m ,5 környékén zárja, addig márciusban 9 ^m ,5-ig halványodik, hogy aztán április első napjaiban ismét visszafényesedjék 1 magnitúdót.
0130+53 AX Per ZAND	11 ^m ,4-s adatok érkeztek róla.

0210+24 R Ari M	Február első felében $8^m,5$ -s maximumban.
0214-03 Mira Cet M	Tavaszi láthatóságát $3^m,9$ -s fényességgel fejezte be.
0228+55 DY Per RCB	Kezd „magához térni”, így $13^m,1$ és $12^m,2$ közötti fényesedést mutatott.
0320+43 Y Per M	Továbbra is a mirák „szégyene” ez a csillag, ugyanis mindössze $9^m,4$ - $9^m,6$ között „változott” két hónap alatt.
0324+43 GK Per NA	Március végére szép lassan elérte $10^m,5$ -s maximumát. Április első felében már a halványodás jeleit mutatta.
0349+30 X Per GC+XP	Acélos szilárdsággal tartja $6^m,5$ -s fényességét.
0400+53 XX Cam RCB:	Maximumban, $7^m,5$.
0432-74 X Cam M	Február/március fordulóján jut el $8^m,0$ -s maximumába.
0455-14 R Lep M	„Borzalmasan” halvány, $11^m,0$ - $11^m,5$ -s becslések érkeztek. Jelenleg csak <i>halvány</i> árnyéka hajdani néha-néha szabadszemes önmagának.
0543+19 SU Tau RCB	Reménytelenül halvány, amerikai észlelések szerint márciusban $17^m,1$ volt a fényessége (pontosabban halványsága).
0549+20a U Ori M	$9^m,3$ és $10^m,1$ közötti halványodást kísérhettünk végig.
0629+38 UU Aur SRB	Feltűnően fényes, $5^m,5$.
0718-25 VY CMa *	Tovább fényesedett, mielőtt eltűnt volna az esti szürkületben, már $8^m,6$ -s volt.
0720+46 Y Lyn SRC	Ismét halványabb korszakába ért, $8^m,0$ körüli ingadozásokat mutat.
0726-09 U Mon RVB	JD 152-kor $7^m,0$ -s minimumban.
0749+22 U Gem UG	Március elején kitörésben. JD 150-kor $9^m,6$.
0849+17 X Cnc SRB	Kicsit halványabb a „szokásosnál”, $7^m,1$ - $7^m,2$.
0905+67 RX UMa SRB	Az 1992-93 során mutatott lendületes változásoknak nyoma sincs. Folytatta az unalmas álldogálást $10^m,8$ -nál.
0942+11 R Leo M	Február elején következett be $5^m,5$ -s maximuma.
0945+12 X Leo UGSS	JD 142-kor $12^m,2$ -s kitörésben.
1151+58 Z UMa SRB	Február elején még $8^m,0$, utána elhalványodik $8^m,5$ -ig, majd a beszámolási időszak végére visszafényesedik $7^m,7$ -ra.
1215+61 RY UMa SRB	Nem „erőltette” meg magát, $7^m,6$ maradt mindkét hónapban.
1234+59 RS UMa M	Márciusban éri el az átlagosnál halványabb, $9^m,0$ -s maximumát.
1235+56 Y UMa SRB	Fogta magát és hirtelen elhalványodott egy hónap alatt $8^m,5$ -ről $9^m,4$ -re.
1252+66 RY Dra SRB	Rendíthetetlenül tartja $7^m,7$ -s fényességét.
1315+46 V CVn SRA	A csillag, amelyben mindig meg lehet bízni: 40 nap alatt egyenletesen halványodott $7^m,3$ -ról $8^m,5$ -ig.
1344+40 R CVn M	Márciusban következett be $8^m,3$ -s maximuma.
1425+39 V Boo SRA	Apró ingadozások $9^m,0$ környezetében.
1510+83 Z UMi RCB	Ismét aktív! Márciusban végig $15^m,0$ alatt.
1533+78a S UMi M	Március végén csatlakozik a maximumban levő mirák társaságához, mégpedig $8^m,1$ -s fényességgel.

1544+28a R CrB RCB

Március utolsó hetében elindult $13^m,5$ -s minimumából visszafelé, április közepéig $12^m,0$ -ig jut. A visszafényesedés jól látszik az MCSE VCSSZ adatbankjából származó és az elektronikus úton publikált észlelések kombinálásával kapott fénygörbén.

1544+28a R CrB RCB

1546+15 R Ser M

A szökőnap tájékán jutott $6^m,2$ -s legnagyobb fényességébe.

1601+67 AG Dra ZAND

Tavalyi-tavalyelőtti kitoréseit immáron elfelejthetjük, ugyanis csak $9^m,5$ - $10^m,0$ közötti fényességekről szólnak a beszámolók.

1625+42 g Her SRB

Stabilan áll $5^m,2$ -nál.

1826+21 AC Her RVA

JD 131-kor $8^m,4$ -s minimum.

1921+50 CH Cyg ZAND

Halvány, $9^m,0$ - $9^m,4$.

2108+68 T Cep M

Februárban társult az R Leo-hoz $5^m,5$ -s fényességével. Évek óta nem volt már két ilyen fényes mira-maximum egyidőben, ezért kár, hogy sokan nem használták ki az alkalmat, a T Cep kedvezőtlen láthatóságával érvelve.

2337+56 V705 Cas N

$12^m,5$ - $13^m,0$ között szórnak a megfigyelések.

2353+50 R Cas M

Lassú halványodást figyelhettünk meg $7^m,6$ és $8^m,1$ között.

Kiss László

Eladók finommozgatással ellátott kis méretű távcsőmechanikák háromlábú faállvánnyal 50/540-től 72/500 lencsés műszerekhez.

Réti Lajos, 9023 Győr, Ifjúság krt. 51. 4/15.

Változós hírek

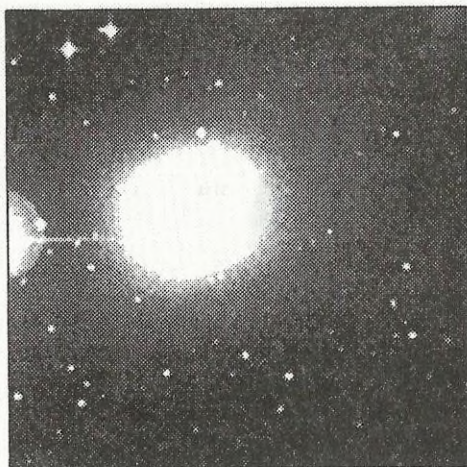
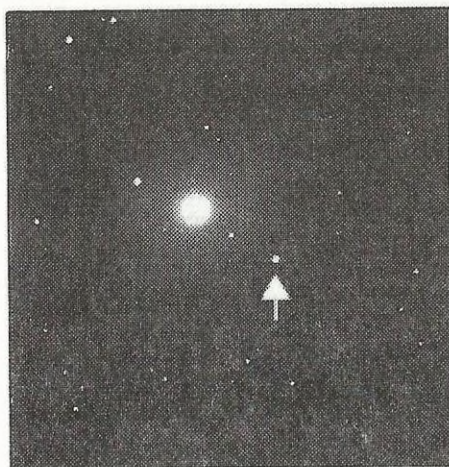
SN 1996X az NGC 5061-ben

Április 12-én fedezték fel a Centaurus csillagképben található NGC 5061-ben felvillant szupernóvát, amely idén már a 24., így az SN 1996X jelölést kapta. Az objektumot — egymástól függetlenül — R. Evans és K. Takamizawa fedezte fel. Az új csillag fényessége felfedezésekor 13 magnitúdó volt, 2000-es koordinátái:

$$RA = 13^h 18^m 01^s,13,$$

$$D = -26^\circ 50' 45'',3,$$

(azaz Magyarországról, ha nem is könnyen, de megfigyelhető). A galaxis magjától 52"-cel Ny-ra és 31"-cel D-re helyezkedik el. A szupernóvát nyíl mutatja a bal oldali fotón, ami egy 10 másodperc expozíciós idejű felvétel az ESO 3,6 m-es EFOC1 műszerével. A jobb oldali fotó egy részlet a Digital Sky Survey-ből. Mindkét kép ugyanazt a látómezőt mutatja, É felfelé, K pedig balra van.

A felfedezés után, április 14-én, Stefano Benetti és Ferdinando Patat az ESO 1,5 m-es távcsövével spektroszkópiai méréseket végzett a 4650–6670 Å közötti tartományban. Méréseik szerint az SN 1996X Ia-típusú szupernóva, kb. egy héttel a maximum előtt. A Si II vonalak alapján a robbanás tágulási sebessége 11 150 km/s értékűnek adódott.

A szupernóvát április 19/20-án Sárneckzy Krisztián Ráktanyáról észlelte: az Odyssey-2-vel 13^m,4-snak látta. (ESO PR 96/27 — Ksl)

TÁVCSÓTÜKRÖT CSATLÓSTÓL!

Nagyfényerejű tükrök készítése, javítása

Cassegrain-rendszerekhez is.

Csatlós Géza (1021 Budapest, Szajkó u. 4. II/7., tel: 274-3070)